การเตรียมความพร้อม การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ

จังหวัด สุราษฎร์ธานี

ความท้าทายปัจจุบันและการเดินหน้าสู่อนาคต

“ เมืองเกษตรคุณภาพ การท่องเที่ยวยั่งยืน สังคมเป็นสุข ”

สุราษฎร์ธานี ประตูสู่ภาคใต้ เชื่อมโยงการคมนาคม และแหล่งท่องเที่ยวทั้งฝั่งอ่าวไทย-อันดามัน มีศักยภาพที่จะพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางการคมนาคมและศูนย์โลจิสติกส์ภาคใต้ตอนบน

ทั้งยังมีผลผลิตทางการเกษตรหลากหลาย โดยสถาบันการศึกษาในพื้นที่สามารถวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลผลิตทางการเกษตรได้ อย่างไรก็ตามผลิตภาพการผลิตภาคการเกษตรยังคงอยู่ในระดับต่ำ สถานการณ์พัฒนากำลังคนของจังหวัดยังไม่สามารถทำให้เศรษฐกิจก้าวไปข้างหน้าได้อย่างเต็มที่ วิเคราะห์จากคุณวุฒิการศึกษาที่มีการจ้างงานมากที่สุดในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เป็นแรงงานทักษะต่ำ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่า ถึงร้อยละ 65.06 ซึ่งสวนทางกับทิศทางการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ที่ต้องการแรงงานระดับวิชาชีพถึงร้อยละ 43.12 ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 31.25

กลไกขับเคลื่อนของจังหวัดเล็งเห็นถึงปัญหานี้จึงร่างแผนพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับแนวโน้มการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจังหวัด โดยเน้นประเด็นขับเคลื่อนสำคัญ คือ เกษตรครบวงจรคุณภาพมาตรฐานสากล

ภายใต้กลยุทธ์สำคัญคือพัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและระบบแนะแนวที่สามารถแนะนำให้ผู้เรียนเห็นทางเลือกทางด้านอาชีพและการศึกษาต่อในระดับมัธยมปลายสายสามัญหรือสายอาชีพแทนการยุติการศึกษา

โดยมีโครงการเพื่อเดินหน้าสู่การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพแบบบูรณาการของจังหวัดที่น่าสนใจและตอบโจทย์การพัฒนาจังหวัด เช่น โครงการพัฒนายุวเกษตรกร **เพื่อก้าวสู่ระบบเกษตรก้าวหน้า (Smart Farmer)** โครงการสร้างและพัฒนาทายาทเกษตรกรครบวงจรสามารถสร้างนวัตกรรม และเทคโนโลยีในการผลิตและการจำหน่าย เช่น เกษตรอินทรีย์ เกษตรเพื่อการท่องเที่ยว การจัดการตลาดนำการผลิต เช่น ตลาดดิจิตอล การสหกรณ์

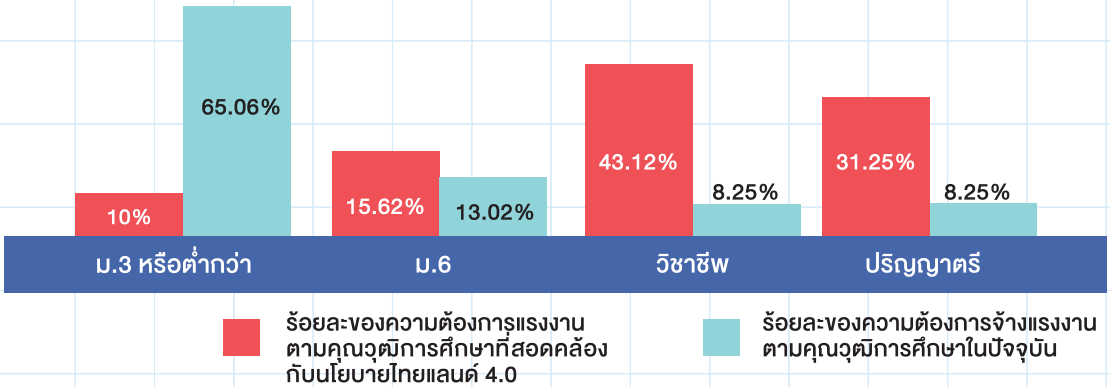

สถิติสำคัญด้านการศึกษา

จำนวนนักเรียน 218,016 คน

จำนวนโรงเรียน 821 แห่ง

จำนวนครู 6,277 คน

จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากร (ปี)

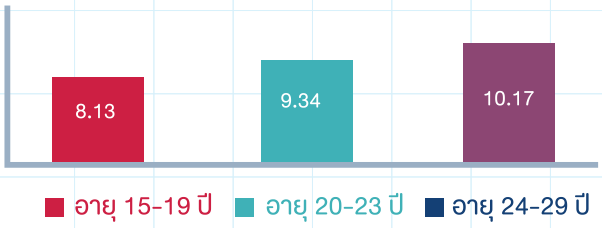

อัตราการเรียนและไม่เรียนของเยาวชน (ร้อยละ)

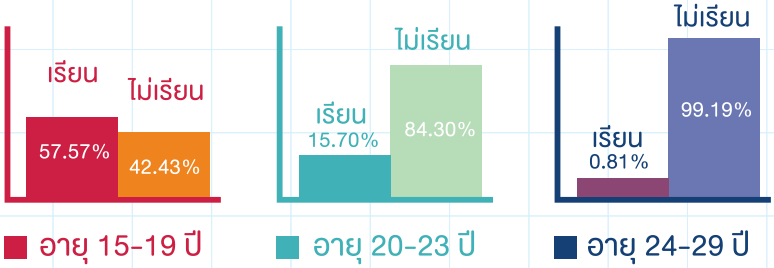

อัตราการเรียนต่อประชากรวัยเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา

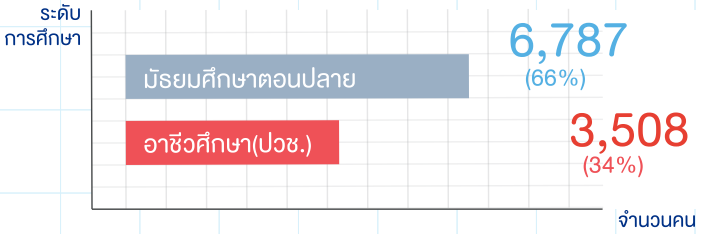

คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ม. 3 ปี 2558 (คะแนน)

สถิติสำคัญด้านประชากร

จำนวนประชากรตามทะเบียนราษฎร์ *(จำนวนคน)*	จำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ตามทะเบียนราษฎร์ (จำนวนคน/ร้อยละ)	จำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ตามผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2559 *(จำนวนคน)*	จำนวนผู้มีงานทำของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ตามผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2559 *(จำนวนคน/ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป)*
1,046,772	862,948 (82.4%)	848,847	613,827 คน (72.31%)

สถิติสำคัญและภาพรวมตลาดแรงงาน

อัตราการว่างงาน (อายุ 15-60 ปี)

0.28%

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้มีงานทำ (บาท)

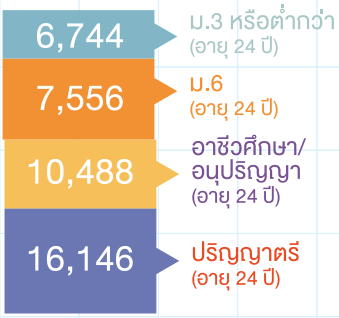

ร้อยละของความต้องการแรงงานตามคุณวุฒิการศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0

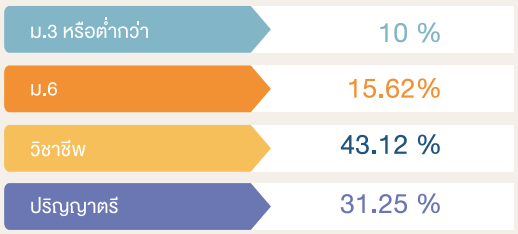

ภาคเศรษฐกิจที่มีศักยภาพสูงสุด (จากการขยายตัวและสัดส่วนใน GPP)

1. โรงแรมและภัตตาคาร	2. การขนส่งสถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	3. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	4. อุตสาหกรรม	5. บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ
ขยายตัวสูง 6.81%, สัดส่วนสูง 18.31%	ขยายตัวต่ำ 2.99%, สัดส่วนสูง 7.91%	ขยายตัวต่ำ 1.70%, สัดส่วนสูง 19.08%	ขยายตัวต่ำ 1.67%, สัดส่วนสูง 16.26%	ขยายตัวต่ำ 3.78%, สัดส่วนสูง 6.18%

ร้อยละของความต้องการจ้างแรงงานตามคุณวุฒิการศึกษาในปัจจุบัน

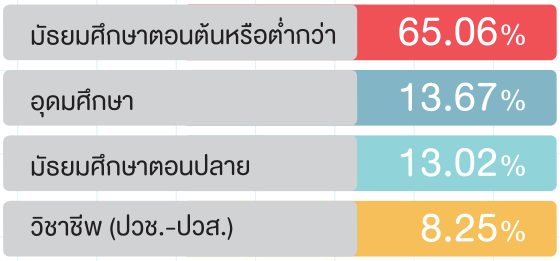

สาขาอาชีพที่มีการจ้างงานสูงสุด

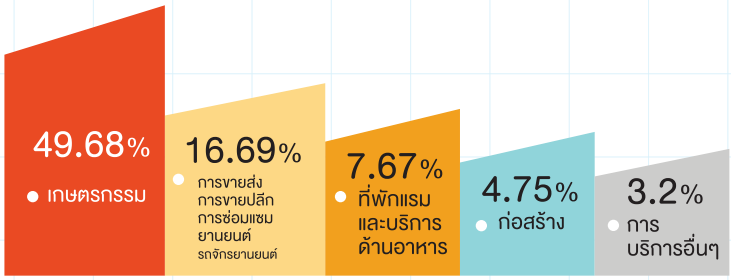

สาขาอาชีพที่มีรายได้เฉลี่ยสูงสุด

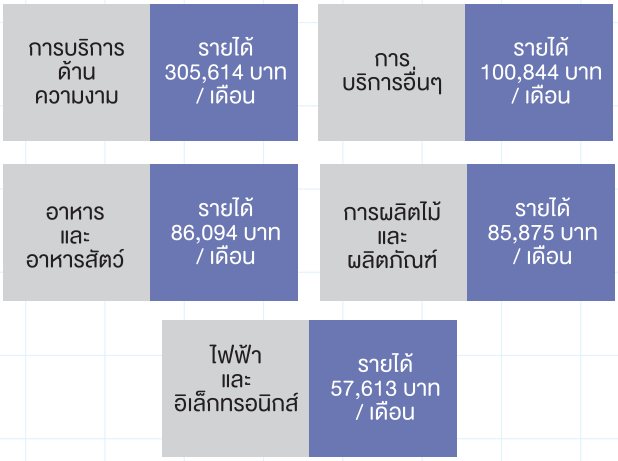

สาขาอาชีพที่มีรายได้เฉลี่ยต่ำสุด

การขับเคลื่อนการศึกษาเพื่ออาชีพของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิสัยทัศน์

“ เมืองเกษตรคุณภาพ การท่องเที่ยวยั่งยืน สังคมเป็นสุข ”

ยุทธศาสตร์ของจังหวัด

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1
การเพิ่มศักยภาพการแข่งขันภาคเกษตร
และอุตสาหกรรมเกษตร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2
การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3
การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมและศูนย์โลจิสติกส์
(Logistics) ภาคใต้ตอนบน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4
การพัฒนาสังคมปลอดภัย คุณภาพชีวิตที่ดี
และมีศักยภาพในการแข่งขัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5
การสร้างฐานทรัพยากรธรรมชาติที่มั่นคง และ
มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

กลยุทธ์ของจังหวัดในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ

- สร้างกลไกการทำงานความร่วมมือเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชนสู่โลกของการทำงาน
- สนับสนุนให้เกิดแผนพัฒนาการศึกษาอาชีพในระดับจังหวัดที่เชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด
- พัฒนารูปแบบการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระบบแนะแนวที่สามารถแนะนำให้ผู้เรียนเห็นทางเลือกทางด้านอาชีพและการศึกษาต่อในระดับมัธยมปลายสายสามัญหรือสายอาชีพ(แทนการยุติการศึกษา)
- สร้างความตระหนัก เจตคติ การรับรู้ของสังคมสู่การศึกษาเพื่อสัมมาชีพโดยใช้การรณรงค์สื่อสารเป็นเครื่องมือ

ประเด็นขับเคลื่อนสำคัญ
เกษตรครบวงจรคุณภาพมาตรฐานสากล

เป้าหมาย

1. อัตราการออกกลางคัน และหลุดออกนอกระบบลดลง
2. สัดส่วนการเรียนต่อสายอาชีพสูงขึ้น
3. นักเรียนเลือกประกอบอาชีพได้ตรงกับความต้องการและความถนัด
4. นักเรียนมีงานทำ ดูแลตนเองและช่วยเหลือครอบครัวได้

แนวทางพัฒนากำลังคน 3 กลุ่มเป้าหมาย ลดความเหลื่อมล้ำ พัฒนาคุณภาพและเพิ่มขีดความสามารถ

กลุ่มที่ 1 วัยเรียน

แนวทาง

- จัดระบบติดตามนักเรียนที่หลุดออกนอกการศึกษาภาคบังคับ
- อปท. กศน. สพฐ. อาชีวะติดตามให้มาเรียนเพิ่มตามกฎหมาย
- ปรับสัดส่วนให้นักเรียนมาเรียนสายอาชีพให้มากขึ้นในสัดส่วน 45/55 ตามนโยบาย
- จัดตลาดนัดอาชีพ
- ส่งเสริมการปรับปรุงหลักสูตร สร้างหลักสูตรวิชาชีพ
- ขับเคลื่อนผ่านเครือข่ายครูแนะแนว
- การสื่อสารประชาสัมพันธ์เครือข่าย

กลุ่มที่ 2 วัยแรงงาน

แนวทาง

- พัฒนาระบบการแนะแนวในโรงเรียนผ่านการอบรมครูแนะแนว
- พัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสถาบันเพื่อรองรับความต้องการแรงงานของจังหวัด
- รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ครู ผู้บริหาร นักเรียน ผู้ปกครองให้รู้ถึงความสำคัญ เรียนจบแล้วมีอาชีพเลย มีตลาดแรงงานรองรับ
- ส่งเสริมให้เกิดรวมตัวของเครือข่ายด้านตลาดแรงงาน,SME ร่วมสร้างประชาสัมพันธ์ให้วัยแรงงานได้ศึกษาเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่ตลาดแรงงานโดยจัดตลาดนัดแรงงาน

กลุ่มที่ 3 วัยสูงอายุ

แนวทาง

- จัดหาข้อมูลสถานการณ์ของผู้สูงวัย (ด้านทักษะ, สุขภาวะ, ความต้องการ)
- เสริมสร้างความรู้ด้านสุขภาพด้านสภาวะทางจิตให้ผู้สูงวัย
- ขยายชมรมของผู้สูงวัยให้มากขึ้นตามถิ่นที่อยู่
- พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะฝีมือให้เกิดประโยชน์ วิจัยสภาพการดำรงตนของผู้สูงวัย

ตัวอย่างแผนงานและโครงการเพื่อเดินหน้าสู่การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพแบบบูรณาการของจังหวัด

แผนงาน 1

สร้างและพัฒนาทายาทเกษตรครบวงจรและพัฒนาเกษตรกรด้านเกษตรครบวงจรสู่มืออาชีพ

1.โครงการพัฒนาเกษตรครบวงจร

กลุ่มเป้าหมาย

- กลุ่มวัยเรียน (ประถมศึกษา, มัธยมศึกษาตอนต้น)
- กลุ่มวัยแรงงาน (มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. ปวส. ปริญญาตรีขึ้นไป)
- กลุ่มผู้สูงอายุ

กิจกรรม :

- สร้างและพัฒนาทายาทเกษตรกรครบวงจรด้านความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และการประยุกต์ใช้เกษตรกรรมครบวงจรที่สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเกษตรที่ยั่งยืน
- ส่งเสริมและพัฒนาทายาทเกษตรกรด้านการสร้างนวัตกรรม และเทคโนโลยีในการผลิตและการจำหน่าย เช่น เกษตรอินทรีย์ เกษตรเพื่อการท่องเที่ยว การจัดการตลาดนำการผลิต เช่น ตลาดดิจิตอล การสหกรณ์
- พัฒนาเกษตรกรครบวงจรสู่มืออาชีพ (ความรู้ความเข้าใจ เจตคติ การประยุกต์ใช้เกษตรกรรมครบวงจรที่สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและการเกษตรที่ยั่งยืน)
- ส่งเสริมการวิจัย/สร้างนวัตกรรม และนำเทคโนโลยีในการผลิตการแปรรูปและการจำหน่าย เพื่อให้มีคุณภาพได้มาตรฐานสากลอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

แผนงาน 2

จัดระบบติดตามนักเรียนที่หลุดออกนอกระบบการศึกษาภาคบังคับ

- โครงการพัฒนาระบบการติดตามเด็กหลุดจากระบบจัดทำฐานข้อมูลนักเรียนอายุ 3-14 ปี
- โครงการพี่ชวนน้องมาเข้าเรียน

แผนงาน 3

ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นความสำคัญของการศึกษา

- โครงการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองเห็นคุณค่าทางการศึกษา
- โครงการสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันครอบครัวในการดูแลเด็ก

แผนงาน 4

ฝึกอาชีพให้นักเรียนที่หลุดออกนอกระบบในวัยเรียน

- โครงการฝึกอาชีพช่างให้นักเรียนนอกระบบ
- โครงการพัฒนาหลักสูตรสายอาชีพ
- โครงการพัฒนาครูผู้สอนด้านอาชีพในสถานศึกษา
- โครงการจัดตั้งศูนย์เครือข่ายอาชีพในระดับอำเภอ
- โครงการเปิดสัมมาชีพแก่เยาวชนวัยเรียน
- โครงการพัฒนาครูแนะแนว
- โครงการคนสุราษฎร์ธานีเรียนรู้สู่สัมมาชีพ

ตัวอย่างโครงการ :
โครงการพัฒนายุวเกษตรกรเพื่อก้าวสู่ระบบเกษตรก้าวหน้า (Smart Farmer)

กลุ่มเป้าหมาย :

- เด็กนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 8 โรงเรียน
- เด็กนอกระบบการศึกษา อายุระหว่าง 15-18 ปี จำนวน 400 คน

คณะทำงาน

- สมัชชาการศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1
- โรงเรียนวัดเขาศรีวิชัย
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี

แหล่งข้อมูล

- ข้อมูลสถิติการศึกษา พ.ศ. 2558 สารสนเทศเพื่อการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ http://www.mis.moe.go.th/MIS2015/index.php?option=com_content&view=article&id=141&Itemid=241
- ข้อมูลผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด พ.ศ. 2558 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- รายงานการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร พ.ศ. 2558 สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- รายงานผลสำรวจความต้องการแรงงาน พ.ศ. 2558 กระทรวงแรงงาน
- โครงการศึกษาความต้องการตลาดแรงงานเพื่อการพัฒนาการศึกษาเพื่ออาชีพในกลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2558- 2560 มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ และสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน
- แผนพัฒนาระดับจังหวัด กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด

สสค. สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน

DPU DHURAKIJ PUNDIT UNIVERSITY PROGRESSIVE UNIVERSITY

สสส สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ